

Manutschehr Amirpur

**Übersetzungswörterbuch der
Geisteswissenschaften — Teil 3 (Bes—Cu)**

Im Wörterverzeichnis verwendete Abkürzungen:

Abk.	Abkürzung
Anthr.	Anthropologie
Arch.	Archäologie
Ästh.	Ästhetik
Astro.	Astrologie, Astronomie
Eth.	Ethik
Ggs.	Gegensatz
Krim.	Kriminologie
Lit.	Literatur
Log.	Logik
Math.	Mathematik
Myst.	Mystik
Myth.	Mythologie
Nat.	Naturwissenschaften
Naturphil.	Naturphilosophie
Päd.	Pädagogik
Phil.	Philosophie
Pol.	Politik
Psych.	Psychologie
Rechtsphil.	Rechtsphilosophie
Rel.	Religion
Soz.	Soziologie
Spr.	Sprachwissenschaft
Wirt.	Wirtschaft

Beschwörungsformel (<i>Lit. + Rel.</i>)	وردسحرآمیز (برای تسخیر اجنه)
beseelt (<i>Spr.</i>)	ذیروح
Beseelung (<i>Phil. + Rel. + Lit.</i>)	جان بخشی
Beseitigung (<i>Phil. + Soz.</i>) auch: Eliminierung	حذف، دفع
besessen (<i>Psych. + Rel.</i>)	تسخیر شده، وسواسی، جنسی
Besessenheit (<i>Rel. + Psych.</i>)	تسخیر (جن زدگی)، وسواس فکری
Besetzung (<i>Psych.</i>) (روی شخص واندیشه وشیء)	نیروگذاری، تمرکز نیروی روانی
nach außen gerichtete -- regressive --	نیروگذاری برون پرداز نیروگذاری واپسرو
Besiedlung/Besiedelung (<i>Soz.</i>) auch: Kolonisation	نونشانی
Besinnung (<i>Phil.</i>)	تامل
Besitz (<i>Soz.</i>) -- an Grund und Boden	ملك، دارائی، مال ملك
Besitzer (<i>Soz.</i>)	متصرف، مالك موقت
Besitzergreifung (<i>Soz.</i>)	تملك
Besitzklasse (<i>Soz.</i>)	طبقهء دارا
Besitzlosigkeit (<i>Soz. + Rel.</i>)	فقر
Besitzstreben (<i>Psych.</i>)	تملك طلبی، انحصارگری
Besitzung (<i>Soz.</i>)	دارائی
besondere, -r, -s (<i>Phil. + Log.</i>)	جزء، خاص
Besondere, das (<i>Phil. + Log.</i>)	امر جزئی/خاص
Besonderheit (<i>Soz. + Psych.</i>)	یگانگی، عامل یگانه
besonders (<i>Phil. + Log.</i>)	مخصوصا، بویژه، جداگانه
Besonnenheit (<i>Phil.</i>)	هوشیاری
besprechen (<i>Rel.</i>)	وردخواندن
Besprechung (<i>Lit.</i>) auch: Rezension	نقد ادبی
Besprechungsstück (<i>Lit.</i>)	نسخهء ویژه برای نقد ادبی
Besserung (<i>Psych. + Soz. + Päd.</i>) auch: Remission	بهبود، اصلاح، تادیب
Besserungsanstalt (<i>Päd. + Soz.</i>)	تادیبگاه

Besserungs- und Strafsystem (<i>Soz.</i>)	نظام نادیب و مجازات
beständig (<i>Psych.</i>)	نامتغیر، ثابت
Beständigkeit (<i>Psych. + Phil.</i>)	ثبات (قدم)، پایداری، تغییرناپذیری
Bestandteil (<i>Phil.</i>)	جزء، سازه
Bestätigung (<i>Log. + Psych.</i>)	تایید، تصدیق
Bestätigungsfrage (<i>Spr.</i>) auch: Vergewisserungsfrage	سؤال تاییدی
beste Welt (<i>Phil.</i>)	بهترین جهان
Bestialität (<i>Psych.</i>)	حیوان صفتی
Bestiarium, Bestiaire (<i>Lit.</i>)	قصه (تمثیلی) حیوانات
bestimmbar (<i>Log.</i>)	قابل تعیین
Bestimmbarkeit (<i>Log.</i>)	تعیین پذیری
bestimmen (<i>Log.</i>)	تعیین کردن
bestimmende (<i>Log. + Spr.</i>)	تعیین کننده
Bestimmtheit (<i>Log. + Spr. + Soz.</i>)	۱- تعین، تشخیص ۲- معینی
Bestimmtheitskoeffizient (<i>Soz.</i>) auch: Determinationskoeffizient	ضریب معینی
Bestimmung (<i>Log. + Spr. + Rel.</i>) -- des Begriffs (<i>Log.</i>) -- des Menschen (<i>Rel.</i>) göttliche -- (<i>Rel.</i>) nähere -- (<i>Spr.</i>)	تعیین، تعریف، تقدیر، سرنوشت تعریف مفهوم سرنوشت انسان تقدیر الهی وصف، تعریف
Bestimmungselement (<i>Spr.</i>)	تعریف کننده
Bestimmungsgrund (<i>Log. + Psych.</i>)	دلیل نتیجه گیری (درمنطق)، انگیزه (در روانشناسی)
Bestimmungswort (<i>Spr.</i>)	کلمهء تعریف کننده
Bestrafung (<i>Psych.</i>)	تنبیه، مجازات
Bestseller (<i>Lit.</i>)	پرفروش ترین کتاب
Betätigungsbereich (<i>Soz.</i>) auch: Betätigungsfeld	میدان عمل / فعالیت
Betäubung (<i>Psych.</i>)	بیحسی، بی هوشی، تخدیر
Betäubungsmittel (<i>Psych.</i>)	مواد مخدر، داروی بیهوشی
Beteiligtsein (<i>Soz.</i>) auch: Involvement	درگیری

Beteiligung (<i>Soz. + Psych.</i>) auch: Partizipation politische --	مشارکت مشارکت سیاسی
Beten (<i>Rel.</i>) auch: Gebet	دعا، نماز
Betonung (<i>Spr. + Psych.</i>) -- des Gekünstelsten (<i>Psych.</i>) -- der Introspektion (<i>Psych.</i>)	۱- تکیه ۲- تاکید تاکید ساخته‌پنداری تاکید درون‌نگری (روان‌شناسی مبتنی بر آن)
Betonungskorrelation (<i>Spr.</i>)	هم‌نسبتی تکیه
Betonungswechsel (<i>Spr.</i>) auch: Akzentwechsel	تغییر تکیه
Betrachter (<i>Psych.</i>)	مشاهده‌گر، نگرنده
Betrachtung (<i>Phil. + Eth. + Ästh.</i> + <i>Psych. + Rel.</i>) dialektische -- (<i>Phil.</i>)	نظر، تامل، ملاحظه، نگرش، تامل، مشاهده نظر جدلی
Betragen (<i>Psych.</i>)	رفتار
Betragensnorm (<i>Soz.</i>) auch: Verhaltensnorm	ضابطه، رفتار
Betragensregel (<i>Soz.</i>) auch: Verhaltensregel	قاعده، رفتار
Betriebspsychologie (<i>Psych. + Soz.</i>)	روانشناسی صنعتی
Betriebssoziologie (<i>Soz.</i>)	جامعه‌شناسی صنعتی
Betriebssprache (<i>Soz.</i>)	زبان کارخانه، زبان صنعتی
Betroffenheit (<i>Soz.</i>)	درگیری
Betrug (<i>Rechtsphil.</i>)	تقلب، فریب
Beugung (<i>Spr.</i>) auch: Flexion	تصریف
Beurteilung (<i>Phil. + Psych.</i>) -- der Persönlichkeit (<i>Psych.</i>) vergleichende -- (<i>Phil.</i>)	داوری، قضاوت، ارزیابی ارزیابی شخصیت قضاوت تطبیقی
Beurteilungsmethode (<i>Soz.</i>)	روش ارزیابی
Beurteilungsskala (<i>Psych.</i>)	مقیاس درجه‌بندی / ارزیابی
Beurteilungssystem (<i>Psych.</i>)	مقیاس درجه‌بندی / ارزیابی
Beutekapitalismus (<i>Soz.</i>)	سرمایه‌داری غارتگر
Beutekommunismus (<i>Soz.</i>)	کمونیسم غارتگر

Bevölkerung (Soz.)	جمعیت
stabile --	جمعیت ثابت
stationäre --	جمعیت متوازن
Bevölkerungsaggregat (Soz.)	انبوه جمعیت
Bevölkerungsballung (Soz.)	تجمع جمعیت
Bevölkerungsbewegung (Soz.)	حرکت جمعیت
Bevölkerungsdichte (Soz.)	انبوهی جمعیت
Bevölkerungsdruck (Soz.)	فشار جمعیت
Bevölkerungsdynamik (Soz.)	پویائی جمعیت
Bevölkerungsentwicklung (Soz.)	تحول جمعیت
Bevölkerungsexplosion (Soz.)	انفجار جمعیت
Bevölkerungsgesetz (Soz.)	قانون جمعیت
Bevölkerungsgleichgewicht (Soz.)	تعادل جمعیت
Bevölkerungshochrechnung (Soz.)	برآورد جمعیت آتی
Bevölkerungskonzentration (Soz.)	تمرکز جمعیت
Bevölkerungslehre (Soz.)	جمعیت شناسی
auch: Demographie	
Bevölkerungsmobilität (Soz.)	تحرك جمعیت
Bevölkerungsökologie (Soz.)	بومشناسی جمعیت
Bevölkerungsoptimum (Soz.)	جمعیت مناسب
auch: Optimumbevölkerung;	
optimale Bevölkerungsgröße	
Bevölkerungspolitik (Soz.)	سیاست جمعیتی
Bevölkerungsprognose (Soz.)	پیش بینی جمعیت
Bevölkerungspyramide (Soz.)	هرم جمعیت، هرم سنی
Bevölkerungsschicht (Soz.)	قشر جمعیت
Bevölkerungsstatistik (Soz.)	آمار جمعیت
Bevölkerungsstruktur (Soz.)	ساخت / ساختار جمعیت، ترکیب جمعیت
Bevölkerungsverdrängung (Soz.)	نقل مکان جمعیت
Bevölkerungsverteilung (Soz.)	توزیع جمعیت
Bevölkerungsverzeichnis (Soz.)	فهرست جمعیت
Bevölkerungswachstum (Soz.)	رشد جمعیت
Bevölkerungswandel (Soz.)	تحول جمعیت

Bevölkerungswanderung (Soz.)	مهاجرت جمعیت
Bevölkerungswellen (Soz.)	امواج جمعیت
Bevölkerungswissenschaft (Soz.) auch: Demographie	جمعیت شناسی
Bevölkerungszusammenballung (Soz.)	تجمع جمعیت
Bevölkerungszusammensetzung (Soz.)	ترکیب جمعیت
Bevölkerungszyklus (Soz.)	دور جمعیت
Bewahrung (Psych.)	صیانت، حفاظت
Bewahranstalt (Päd.) besser: Tagesheim	مهد کودک
Bewahrungsanstalt (Soz.)	بازداشتگاه، زندان بازجویی
Bewährung (Soz. + Rel. + Phil.) (از جانب خدا)	۱- تعلیق مجازات ۲- امتحان
Bewährungsfrist (Soz.)	دوره، آزمایشی تعلیق مجازات
Bewährungshelfer (Soz.) (تعلیق مجازات)	مددکار (اجتماعی) دوره، آزمایشی
Bewältigungstrieb (Psych.)	غریزه سلطه‌گری
Bewältigungsverhalten (Psych.)	رفتار سازشی
Beweger (Phil.) erster --	جنباننده، محرك محرك اول، جنباننده، نخستین
Beweggrund (Phil. + Psych.) zuverlässiger --	انگیزه انگیزه قابل اطمینان
Bewegung (Phil. + Psych.) christliche -- (Rel.) intentionale -- (Psych.) kompulsive -- (Psych.) krampfartige -- (Psych.) messianistische -- (Rel.) millenaristische -- (Rel.) nativistische -- (Soz.) revolutionäre -- (Soz.) ruckweise -- (Psych.) soziale -- (Soz.) willkürliche -- (Psych.)	حرکت، جنبش، نهضت نهضت مسیحی حرکت عمدی حرکت اجباری حرکت تشنجی نهضت هزاره‌باوری نهضت فره‌مند نهضت بومی نهضت انقلابی حرکت جهشی نهضت اجتماعی حرکت ارادی
Bewegungen (Psych.) unkoordinierte --	حرکات حرکات ناهماهنگ
Bewegungsantrieb (Psych.)	تکانه حرکت، سائقه حرکت

Bewegungsataxie (<i>Psych.</i>)	ناهماهنگی حرکتی
Bewegungsausdehnung (<i>Psych.</i>)	گستره حرکت
Bewegungsdrang (<i>Psych.</i>)	سائقه حرکت، تکانه حرکت
Bewegungshalluzination (<i>Psych.</i>)	توهم حرکت
Bewegungskonstanz (<i>Psych.</i>)	ثبات حرکت
Bewegungskoordination (<i>Psych.</i>)	هماهنگی حرکت
Bewegungskraft (<i>Phil.</i>)	نیروی محرکه
Bewegungslehre (<i>Naturphil.</i>)	جنبش شناسی
Bewegungslosigkeit (<i>Psych.</i>)	بیحرکتی
Bewegungsreiz (<i>Psych.</i>)	محرک
Bewegungsrichtungstäuschung (<i>Psych.</i>) auch: Kinephantom	حرکت خیالی، خطای جهت حرکت
Bewegungstherapie (<i>Psych.</i>)	حرکت درمانی
Bewegungsursache (<i>Psych.</i>)	علت محرکه
Beweis (<i>Phil. + Log.</i>)	برهان، دلیل
Beweisfehler (<i>Log.</i>)	خطای برهان
Beweisführung (<i>Phil. + Log.</i>) auch: Argumentation	استدلال، احتجاج
Beweisgrund (<i>Phil. + Log.</i>)	مبنای برهان
Beweismaterial (<i>Soz.</i>)	مدارک و شواهد حقوقی
Bewertung (<i>Psych.</i>) subjektive --	ارزیابی ارزیابی ذهنی
Bewertungsanalyse (<i>Psych.</i>)	تحلیل ارزیابی
Bewertungsbedürfnis (<i>Soz.</i>) auch: Evaluationsbedürfnis	نیاز به ارزیابی
Bewertungsinterview (<i>Soz.</i>) auch: Einschätzungsinterview	مصاحبه ارزیابی
Bewertungsmodus (<i>Psych.</i>)	شیوه ارزیابی
Bewertungsprozedur (<i>Spr.</i>)	روند ارزیابی
Bewertungsskala (<i>Psych. + Soz.</i>)	مقیاس/جدول ارزیابی
Bewertungsverfahren (<i>Spr.</i>)	روش ارزیابی
bewirken (<i>Psych.</i>)	موجب شدن، سبب شدن

Bewohnbarkeit (Soz.)	قابلیت سکونت
bewußt (Psych.) -e Haltung	(خود) آگاه، هشیار آگاه‌نگری
Bewußtheit (Psych. + Phil.)	آگاهی، هشیاری
Bewußtlosigkeit (Psych.)	بی‌هوشی، ناهشیاری
Bewußtsein (Phil. + Psych. + Soz.)	۱- شعور، (خود) آگاهی، معرفت ۲- هشیاری، احساس
-- der eigenen Schwäche (Psych.)	معرفت ضعیف نفس
-- des Klasseninteresses (Spr.)	آگاهی از منافع طبقاتی
-- der Klassenstruktur (Soz.) auch: Klassenbewußtsein	آگاهی طبقه
-- der Realität (Phil.)	واقعیت آگاهی
-- seiner selbst (Phil. + Psych.)	خودآگاهی، معرفت نفس
-- der Zusammengehörigkeit (Psych. + Soz.)	آگاهی / احساس همبستگی
ästhetisches -- (Lit.)	آگاهی زیبایی‌شناختی
bürgerliches -- (Soz.)	آگاهی بورژوازی
falsches -- (Soz.)	خودآگاهی نادرست
gesellschaftliches -- (Soz.)	آگاهی اجتماعی
individuelles -- (Soz.)	آگاهی انفرادی
kollektives -- (Soz.)	آگاهی جمعی
nationales -- (Soz.)	آگاهی ملی
politisches -- (Soz.)	آگاهی سیاسی
religiöses -- (Rel. + Soz.)	آگاهی مذهبی
utopisches -- (Soz.)	آگاهی تخیلی
Bewußtseinsfeld (Psych.)	میدان هشیاری
Bewußtseinsgrade (Phil. + Psych.)	مراحل آگاهی، درجات هشیاری
Bewußtseinskunst (Lit.)	هنر سیلان ذهن (برای تداعی معانی)
Bewußtseinsrand (Psych.)	حاشیه هشیاری
Bewußtseinsschärfe (Psych.)	وضوح حسی
Bewußtseinsschwelle (Psych.)	آستانه هشیاری / آگاهی
Bewußtseinsspannweite (Psych.)	فراخانی هشیاری
Bewußtseinsstörung (Psych.)	اختلال هشیاری
Bewußtseinsstrom (Psych. + Lit.)	سیلان ذهن
Bewußtseinsstufen (Phil. + Psych.)	۱- مراحل آگاهی ۲- سطوح هشیاری
Bewußtseinsumfang (Psych.) auch: Bewußtseinsfeld	میدان هشیاری
Bewußtseinsvorgang (Phil. + Psych.)	فرآیند آگاهی / هشیاری

Bezeichnen (<i>Spr.</i>)	دلالت داشتن
Bezeichnendes (<i>Spr.</i>) auch: Signifikant oder Signifiant	دال
Bezeichnetes (<i>Spr.</i>) auch: <i>signifié</i> oder Signifikat	مدلول
Bezeichnung (<i>Spr.</i>)	دلالت، نشانه‌گذاری
Bezeichnungslehre (<i>Spr.</i>) auch: Onomasiologie	دلالت‌شناسی
Beziehung (<i>Log. + Soz. + Pol.</i>) dynamische -en (<i>Soz.</i>) horizontale -en (<i>Soz.</i>) internationale -en (<i>Pol.</i>) vertikale -en (<i>Soz.</i>)	نسبت، اضافه، رابطه روابط‌پویا روابط افقی روابط بین‌المللی روابط عمودی
Beziehungsanalyse (<i>Soz.</i>)	تحلیل روابط
Beziehungsbegriffe (<i>Log.</i>)	مفاهیم نسبی، مفاهیم متضایف
Beziehungsgefüge (<i>Soz.</i>)	ساختار روابط
Beziehungslehre (<i>Soz.</i>) auch: Beziehungswissenschaft	تعلیم روابط اجتماعی، رابطه‌شناسی
Beziehungslinie (<i>Psych.</i>) auch: Regressionslinie	خط برگشت
beziehungslos (<i>Log.</i>)	مطلق
Beziehungsmerkmale (<i>Soz.</i>)	مختصات روابط
Beziehungsschlüsse (<i>Log.</i>)	نتایج نسبی
Beziehungssoziologie (<i>Soz.</i>) auch: Beziehungslehre	جامعه‌شناسی روابط
Beziehungswissenschaft (<i>Soz.</i>) auch: Beziehungslehre	رابطه‌شناسی
Beziehungswahn (<i>Psych.</i>)	هذیان بخودبستن
Beziehungszahl (<i>Soz.</i>)	نرخ، میزان
Bezirk, heiliger (<i>Rel.</i>) vgl.: Heilige Stätten	حرم
Bezug (<i>Spr. + Psych.</i>)	مرجع
Bezugsachse (<i>Psych.</i>)	محور مرجع
Bezugsgruppe (<i>Psych. + Soz.</i>) + <i>Päd.</i>) negative -- (<i>Psych.</i>)	گروه مرجع گروه مرجع منفی

Bezugsmacht (<i>Soz.</i>)	قدرت مرجع (هویت)
Bezugsperson (<i>Soz. + Psych.</i>)	مرجع فردی
Bezugspunkt (<i>Soz.</i>)	نقطهء مرجع
Bezugsrahmen (<i>Psych.</i>) auch: Bezugsschema begrifflicher -- handlungstheoretischer -- theoretischer --	چارچوب مرجع / داوری چارچوب مفهومی داوری چارچوب داوری نظریهء عمل چارچوب نظری داوری
Bezugsschema (<i>Psych.</i>) auch: Bezugsrahmen	چارچوب مرجع / داوری
Bezugssystem (<i>Psych.</i>) dyadisches --	چارچوب / نظام مرجع نظام مرجع دو عضوی
Bezugswortsatz (<i>Spr.</i>) auch: Relativsatz	جملهء موصولی
Bias (<i>Soz.</i>)	خطای سوگیری
Bibel (<i>Rel.</i>)	انجیل
Bibeldichtung (<i>Lit.</i>)	ادبیات انجیلی
Bibelkritik (<i>Rel.</i>)	نقد انجیل
Bibelübersetzung (<i>Lit. + Rel.</i>)	ترجمهء انجیل
<i>biblia pauperum</i> (<i>Lit.</i>) auch: Armenbibel	انجیل فقرا
Bibliographie (<i>Lit.</i>)	کتابنامه، فهرست منابع، کتابشناسی
Bibliophilie (<i>Lit.</i>)	کتاب دوستی
Bibliothek (<i>Lit.</i>)	کتابخانه
Bibliothekar (<i>Lit.</i>)	کتابدار
biblich (<i>Rel.</i>) -es Drama	انجیلی درام انجیلی
Biblizismus (<i>Rel.</i>)	انجیل باوری
<i>bid'ā</i> (<i>Rel.</i>)	بدعت
Biedermeier (<i>Lit.</i>)	ادبیات بی تفاوت غیرسیاسی
Bifaktorenanalyse (<i>Psych.</i>)	تحلیل دوعاملی
Bigamie (<i>Soz.</i>) auch: Doppelehe	دوهمسری
bikulturell (<i>Soz.</i>)	دو فرهنگ گونه

Bikulturismus (Soz.)	دو فرهنگ گونگی
bilabial (Spr.)	دولبی
bilateral (Spr. + Soz.)	دوجانبه، دوجانبی
-e Abstammung (Soz.)	دوتباری
-e Akkulturation (Soz.)	فرهنگ پذیری دوجانبی
-e Familie (Soz.)	خانواده دوتباری
-e Verwandtschaft (Soz.)	خویشاوندی دوتباری
Bilateralität (Soz.)	دوجانبگی
Bild (Phil. + Psych.)	تصویر ذهنی، انگاره
hypnagogisches --	تصویر ذهنی خواب آور
zusammengesetztes --	تصویر مرکب
-- von sich selbst (Selbstbildnis)	تصویر نفس
bildend (Kunst)	تجسمی، مجسم
-e Künste	هنرهای تجسمی
Bildenttäuschungstest (Psych.)	آزمون ناکامی سنج تصویری
Bilderbuch (Lit.)	کتاب مصور
Bildergänzungstest (Psych.)	آزمون تکمیل تصویرها
Bilderordnen (Psych.)	تنظیم تصویرها
Bilderschrift (Spr. + Lit.)	انگارنوشت
auch: Ideographie;	
Begriffsschrift; Wortbildschrift	
Bildersprache (Spr. + Lit.)	زبان تشبیهی / استعاری
Bilderverehrung (Rel.)	تصویرپرستی
Bildgeschichte (Lit.)	داستان مصور
bildhaft (Spr. + Lit.)	تشبیهی، استعاری
-e Darstellung	توصیف تشبیهی
Bildhaftigkeit (Spr. + Lit.)	تشبیه آمیزی (شیوه نگارش)
Bildinterpretationstest (Psych.)	آزمون تفسیر تصویر
Bildsortiertest (Psych.)	آزمون تنظیم تصویرها
Bildung (Phil. + Soz. + Päd.)	۱- تشکیل، تکوین، تعلیم، تهذیب ۲- واژه سازی
hybride --	واژه سازی دورگه
-- des Selbst (Soz.)	خودسازی
-- einer Vorstellung (Psych.)	تجسم
Bildungsabstinenz (Päd.)	اجتناب از آموزش عالی
Bildungsaufwand (Päd.)	سرمایه گذاری آموزشی
auch: Bildungsinvestition	

Bildungsbarrieren (<i>Päd. + Soz.</i>)	موانع تحصیلی
Bildungsbürgertum (<i>Soz.</i>)	طبقهٔ تحصیلکرده
Bildungschancen (<i>Päd. + Soz.</i>)	فرصتهای آموزشی
Bildungsdefizit (<i>Päd.</i>)	عقب ماندگی تحصیلی
Bildungseinrichtungen (<i>Päd.</i>)	موسسات آموزشی
Bildungsfeindlichkeit (<i>Soz.</i>) auch: Bildungshaß	آموزش ستیزی، سوادستیزی
Bildungsforschung (<i>Päd.</i>)	آموزش پژوهی
Bildungsgesellschaft (<i>Soz.</i>)	جامعهٔ باسواد
Bildungsgesetze (<i>Phil.</i>)	قوانین تکوین
Bildungsgeographie (<i>Päd.</i>)	جغرافیای آموزشی
Bildungshilfe (<i>Päd.</i>)	کمکهای آموزشی (به کشورهای در حال توسعه)
Bildungsinvestition (<i>Päd.</i>) auch: Bildungsaufwand	سرمایه گذاری آموزشی
Bildungslehnwort (<i>Spr.</i>) auch: Calque	گرفته برداری
Bildungsnachfrage (<i>Soz.</i>)	طلب علم و سواد
Bildungsökonomie (<i>Päd. + Soz.</i>)	اقتصاد آموزش
Bildungsplanung (<i>Päd. + Soz.</i>) angebotsorientierte -- (<i>Päd. + Soz.</i>) bedarfsorientierte -- (<i>Päd.</i>) nachfrageorientierte -- (<i>Päd. + Soz.</i>)	برنامه ریزی آموزشی برنامه ریزی آموزشی بر حسب عرضه برنامه ریزی آموزشی بر حسب نیاز برنامه ریزی آموزشی بر حسب تقاضا
Bildungsprivileg (<i>Soz.</i>)	امتياز آموزش
Bildungsroman (<i>Lit.</i>)	رمان تربیتی
Bildungssoziologie (<i>Soz.</i>)	جامعه شناسی آموزشی
Bildungsstruktur (<i>Soz.</i>)	ساختار آموزشی
Bildungstechnologie (<i>Päd.</i>)	تکنولوژی آموزش، صناعت شناسی آموزشی
Bildungstrieb (<i>Phil.</i>)	نیروی تکوین
Bildungsurlaub (<i>Päd.</i>)	مرخصی آموزشی
Bildungswesen (<i>Päd.</i>)	نظام آموزشی
Bildwort (<i>Lit.</i>)	کلمهٔ استعاری
bilingual (<i>Spr.</i>)	دو زبانه

Bilingualismus (<i>Spr. + Päd.</i>) auch: Bilinguismus	دوزبانگی
Billigkeit (<i>Eth.</i>)	انصاف
Billigung (<i>Psych.</i>) soziale --	تایید تایید اجتماعی
Bilokalität (<i>Soz.</i>)	دو مکانی
Bilokation (<i>Rel.</i>)	دو مکانی
bimodal (<i>Soz.</i>)	دوقله‌ای (منحنی)، دوکوهانی
binär (<i>Spr. + Soz. + Math.</i>) -e Folge (<i>Soz.</i>) -e Variable (<i>Soz.</i>) -es Experiment (<i>Soz.</i>) -es Merkmal (<i>Spr.</i>) -es System (<i>Spr.</i>)	دونمادی، دوتائی، دوارزشی تالی دو نمادی / دوارزشی متغیر دو نمادی / دوارزشی آزمایش دو نمادی / دو ارزشی مشخصه، دو نمادی / دوارزشی نظام دونمادی / دوارزشی
Binärkode (<i>Päd.</i>)	رمز دوتائی
Binarismus/Binarität (<i>Spr.</i>) auch: Alternativprinzip	اصل ارزیابی دوتائی، اصل‌الترناتیو در تحقیق
Binde-s (<i>Spr.</i>)	اس ربط
Bindevokal (<i>Spr.</i>)	مصوت ربط، مصوت وصل
Bindewort (<i>Spr.</i>) s.: Konjunktion	حرف ربط، حرف عطف
Bindung (<i>Spr.</i>)	مرجع‌گزینی
Bindung (<i>Psych + Soz.</i>) affektive -- (<i>Psych.</i>) libidinöse -- (<i>Psych.</i>) auch: Libidobindung, -fixierung soziale -- (<i>Soz.</i>) -- zwischen Mutter und Kind (<i>Psych. + Soz.</i>) s.: Matrifilierung -- zwischen Vater und Kind (<i>Psych. + Soz.</i>) s.: Patrifilierung	دلبستگی دلبستگی عاطفی دلبستگی زیست‌مایه‌ای دلبستگی اجتماعی دلبستگی بین مادر و فرزند دلبستگی بین پدر و فرزند
Bindungstheorie (<i>Spr.</i>)	نظریهٔ مرجع‌گزینی
Binnen-Desorganisation (<i>Soz.</i>)	از هم‌پاشی سازمان درونی
Binnenerzählung (<i>Lit.</i>)	داستان‌میان‌داستان، داستان تودرتو
Binnengruppenaggression (<i>Soz.</i>)	پرخاشگری میان گروهی

Binnenheirat (<i>Soz.</i>) auch: Endogamie	درون همسری، خویش همسری، ازدواج درون گروهی
Binnenreim (<i>Spr. + Lit.</i>) auch: Innenreim	قافیه درونی
Binnenschau (<i>Soz.</i>)	درون بینی
Binnenstruktur (<i>Soz.</i>)	ساختار درونی
Binnensystem (<i>Soz.</i>)	نظام داخلی
Binnenwanderung (<i>Soz.</i>) auch: Binnenmigration; Wande- rung innerhalb bestehender Grenzen	مهاجرت داخلی
Binom (<i>Soz.</i>)	دوجمله‌ای
Binominalkoeffizient (<i>Soz.</i>)	ضریب دوجمله‌ای
Binominalmodell (<i>Soz.</i>)	الگوی دوجمله‌ای
Binominaltest (<i>Soz.</i>)	آزمون دوجمله‌ای
Binominalverteilung (<i>Soz.</i>)	توزیع دوجمله‌ای
Binsenwahrheit (<i>Phil.</i>) auch: Gemeinplatz	بدیهیات
Biocönologie (<i>Soz.</i>)	همزیستی‌شناسی
Biocönose (<i>Soz.</i>)	همزیستی
biogen (<i>Naturphil.</i>) -es Bedürfnis -es Motiv	زیست‌زا، زیستی نیاز زیستی / اولیه انگیزه زیستی
Biogenese (<i>Naturphil.</i>)	پدیدائی زیستی
biogenetisch (<i>Naturphil.</i>) -er Grundsatz	تکوین‌حیاتی اصل تکوین حیات، اصل پدیدائی زیستی
Biogramm (<i>Phil. + Soz.</i>)	زیست‌نوشت
Biographie (<i>Lit.</i>)	زندگی‌نامه
biographisch (<i>Lit.</i>) -er Roman	زندگی‌نامه‌ای، مربوط به سرگذشت خود رمان سرگذشت خود
bio-kulturell (<i>Soz.</i>)	زیستی-فرهنگی
Biolinguistik (<i>Spr.</i>)	زبان‌شناسی زیستی
Biologie (<i>Nat.</i>)	زیست‌شناسی
biologisch (<i>Nat.</i>) -e Abstammung (<i>Soz.</i>)	زیست‌شناختی، زیستی، طبیعی تبار طبیعی / زیستی

-e Mutation (<i>Nat.</i>)	جهش زیستی
-er Degenerationstrend (<i>Soz.</i>)	تباہیدگی / انحطاط زیستی
-er Determinismus (<i>Phil.</i>)	جبری گری زیست شناختی
-er Imperativ (<i>Naturphil.</i>)	الزام زیستی
-er Lebenszyklus (<i>Soz.</i>)	چرخه، زیستی زندگی
-er Reduktionismus (<i>Soz.</i>)	کاهش گری زیستی
-er Trieb (<i>Psych.</i>)	غریزه، زیستی
-es Alter (<i>Soz.</i>)	سن زیستی
-es Erbgut (<i>Soz.</i>)	میراث زیستی
-es Weltbild (<i>Naturphil.</i>)	جهان بینی زیست شناختی
Biologismus (<i>Naturphil.</i>)	زیست شناسی باوری، زیست شناختی نگری، زیستی نگری
Biomechanik (<i>Naturphil.</i>)	مکانیک زیستی
Biometrie (<i>Soz.</i>)	زیست سنجی
Bion (<i>Phil.</i>) Pl.: Bionten, die	مراکز حیاتی، عناصر حیاتی هستی
Bionomie (<i>Naturphil.</i>)	بوم شناسی
Biophilie (<i>Soz.</i>)	زیست دوستی
biopsychisch (<i>Psych.</i>)	زیستی روانی
Biopsychologie (<i>Psych.</i>)	روان شناسی زیستی
biosozial (<i>Soz.</i>) -e Theorie	زیستی اجتماعی نظریه، زیستی اجتماعی
Biozoologie (<i>Soz.</i>)	جامعه شناسی زیستی
Biosphäre (<i>Nat. + Psych.</i>)	فضای زیست
Biotechnik (<i>Naturphil.</i>)	تکنیک زیستی
biotisch (<i>Naturphil.</i>) -e Gemeinschaft (<i>Soz.</i>) -e Umwelt (<i>Soz.</i>)	حیاتی، زیستی جامعه زیستی محیط زیستی
Biothismus (<i>Naturphil.</i>)	زیست باوری
Biotyp(us) (<i>Naturphil.</i>)	سنج زیستی
biozentrisch (<i>Phil.</i>)	زیست محور
Biozentrismus (<i>Phil.</i>) Gegens.: Logozentrismus	زیست محوری
Biozönese (<i>Nat.</i>)	همزیستی جانداران
bipolar (<i>Psych. + Spr.</i>) -e Adjektive (<i>Spr.</i>) -e Skala (<i>Soz.</i>)	دوقطبی صناعت دوقطبی مقیاس دوقطبی

-es System (Soz.)	نظام دوقطبی
Bipolarfaktor (Soz.)	عامل دوقطبی
Bischof (Rel.)	اسقف
Bisemie (Spr.)	دومعنائی
biseriell (Soz.)	دو رشته‌ای
-e Korrelation (Soz.)	تناسب دو رشته‌ای، همبستگی دو رشته‌ای
Bisexualität (Psych.)	دوگانگی جنسی
auch: Zweigeschlechtlichkeit	
bisexuell (Psych.)	دو جنسی
bisyllabisch (Spr.)	دو هجائی
auch: zweisilbig	
Bit (Spr. + Math.)	ارقام دوتائی، پاره‌خبر، بیت
Abk. f. binary digit	
Bittgebet (Rel.)	دعای حاجت
Bivalenz (Spr. + Log.)	دو ارزشی
bivariat (Soz.)	دو متغیری
-e Analyse	تحلیل دومتغیری
-e Binominalverteilung	توزیع دو جمله‌ای دومتغیری
-e Daten	داده‌های دو متغیری
-e Grundgesamtheit	جامعه، دومتغیری
-e Häufigkeitsverteilung	توزیع بسامدی دو متغیری
-e Statistik	آمار دومتغیری
-e Tabelle	جدول دو متغیری
Black-Box-Methode (Soz.)	روش جعبه سیاه
Methode des schwarzen Kastens	
Blackout (Psych. + Lit.)	۱- بیهوشی موقت ۲- خاموشی ناگهانی صحنه، نمایش
Blankvers (Lit.)	شعر بی قافیه، شعر آزاد
Blasphemie (Rel.)	کفر (گوئی)، توهین به خدا و مقدسات
auch: Gotteslästerung	
Bleibende, das (Phil.)	ماندگار
Blend(ing) (Spr.)	آمیزش
auch: Vermischung, Kontamination	
Blick, böser (Rel.)	چشم‌زخم، چشم‌بد
Blockierung (Psych.)	انسداد
gedankliche --	انسداد فکری
auch: Denkhemmung	

Blödheit (<i>Psych.</i>) auch: Stupidität	۱- حماقت ۲- مهمل، ياره
Blödsinn (<i>Psych. + Phil.</i>) auch: Absurdität; Ungereimtheit	مهمل، ياره
<i>blue collar</i> (<i>Soz.</i>) Gegens.: <i>white collar</i>	كارگر كارمند
Blues (<i>Lit.</i>)	ترانه‌های غم‌انگیز سیاهان امریکا
Blütenlese (<i>Lit.</i>) auch: Anthologie	گلچین
Blutgeld (<i>Soz.</i>)	خون بها
Blutopfer (<i>Rel. + Soz.</i>)	قربانی خون
Blutrache (<i>Rel. + Soz.</i>)	قصاص
Blutsbrüderschaft (<i>Soz.</i>)	برادر خواندگی
Blutschande (<i>Psych. + Soz.</i> + <i>Rel.</i>) auch: Inzest	زنا با محارم
Blutsverwandtenehe (<i>Soz.</i>)	ازدواج همخونها
Blutsverwandtenfamilie (<i>Soz.</i>)	خانواده، همخون
Blutsverwandtengruppe (<i>Soz.</i>)	گروه همخون
Blutsverwandter (<i>Soz.</i>) auch: konsanguiner Verwandter	خویشاوند همخون
Blutsverwandtschaft (<i>Soz.</i>)	خویشاوندی نسبی، همخونی، هم‌نیائی
Blut- und Bodendichtung (<i>Lit.</i>)	ادبیات خاک و خون (زمان نازیها)
Bodenbesitz (<i>Soz.</i>)	زمینداری، مالکیت زمین، مالکیت ارضی
Bodenreform (<i>Soz.</i>)	اصلاحات ارضی
Bohême (<i>Soz. + Lit.</i>)	قلندری
Bolschewismus (<i>Phil. + Pol.</i>)	بلشویسم، بلشویک‌آئینی
Bombast (<i>Lit.</i>)	قلنبه‌گوئی
Bonmot (<i>Lit.</i>)	لطیفه، بذله
<i>bon sens</i> (<i>Phil.</i>)	عقل سلیم، عرف عام
<i>bonum commune</i> (<i>Soz.</i>) auch: Gemeinwohl	مصلحت عامه
böse (<i>Phil. + Psych. + Rel.</i>)	شر
Böse, das (<i>Phil. + Rel.</i>)	شر

Bosheit (<i>Phil. + Rel.</i>)	شرارت
Botschaft (<i>Soz. + Rel. + Lit.</i>)	پیام
Bounding-Theorie (<i>Spr.</i>) auch: Begrenzungstheorie	نظریهٔ محدودیت
Bourgeois (<i>Soz.</i>) vgl.: Bürger, Spießbürger	بورژوا، سوداگر
Bourgeoisie (<i>Soz.</i>) auch: Bürgertum	بورژوازی، طبقهٔ سوداگر
Brachylogie (<i>Lit.</i>)	ایجاز
Bradylalie (<i>Psych.</i>)	کندگویی
Bradilexie (<i>Psych. + Spr.</i>)	کند خوانی
Bradylogie (<i>Psych.</i>)	کم‌گوئی کارکردی
Bradyphrenie (<i>Psych.</i>)	کندکاری ذهنی
Brahmane (<i>Rel.</i>)	برهمن
Brahmanismus (<i>Phil.</i>)	برهمن‌آئینی
Brain Drain (<i>Soz.</i>) engl.: <i>brain drain</i>	فرار مغزها
Branching-Diagramm (<i>Spr.</i>) auch: Strukturbaum	نمودار درختی
Brauch (<i>Soz.</i>) auch: sozialer --	رسم، آداب، عادت رسم اجتماعی
Brauchtum (<i>Soz.</i>)	آداب و رسوم، سنن
Brauchtumsgesellschaft (<i>Soz.</i>)	جامعهٔ سنتی
Brauchtumslieder (<i>Lit.</i>)	ترانه‌های آداب و رسوم
Brautgeld (<i>Soz.</i>) auch: Brautpreis	شیربها
Brautpreis (<i>Soz.</i>) auch: Brautgeld	شیربها
Brautwerbung (<i>Soz.</i>)	خواستگاری
Brautwerbungssagen (<i>Lit.</i>)	افسانه‌های خواستگاری
Brechung (<i>Lit. + Spr.</i>)	وقفه، سکنه
Breite (<i>Lit.</i>)	گستره
Breitenwachstum (<i>Soz.</i>) auch: horizontales Wachstum	رشد عرضی، رشد افقی

Breviarium (<i>Rel. + Lit.</i>) auch: Brevier	کتاب مختصر، کتاب دعا، موجز
Brevier (<i>Rel. + Lit.</i>) auch: Breviarium	کتاب مختصر، خلاصه گزارشها، کتاب دعا
Breviloquenz (<i>Lit. + Spr.</i>) auch: Brachylogie	ایجاز
Briefgedicht (<i>Lit.</i>)	نامه منظوم
Briefroman (<i>Lit.</i>)	رمان به صورت نامه
Briefsteller (<i>Lit.</i>)	راهنمای نامه نگاری
Brigantentum (<i>Soz.</i>)	راهزنی
Broschüre (<i>Lit.</i>)	جزوه، رساله، بروشور
Bruchstück (<i>Lit.</i>) auch: Fragment	قطعه، اثر ناقص
Bruchzahl (<i>Spr. + Math.</i>) auch: Partitivzahl	عدد کسری
Brüderlichkeitsethik (<i>Soz.</i>)	اخلاق اخوت
Bruderschaft (<i>Soz. + Rel.</i>)	اخوت، برادری، همبستگی
Brutliet (<i>Lit.</i>)	ترانه عروسی
Bruttosozialprodukt (<i>Soz. + Wirt.</i>)	تولید ناخالص ملی
Buch (<i>Lit.</i>)	کتاب، نامه، مصحف
Buch der Natur (<i>Phil. + Rel.</i>)	کتاب طبیعت
Buchausstellung (<i>Lit.</i>) vgl. auch: Buchmesse	نمایشگاه کتاب
Buchbesprechung (<i>Lit.</i>) vgl.: Rezension	نقد ادبی
Buchbinder (<i>Lit.</i>)	صحاف
Buchdrama (<i>Lit.</i>) auch: Lesedrama	درام خواندنی (نه برای اجرا)
Buchdruck (<i>Lit.</i>)	طبع کتاب، چاپ کتاب
Buchgemeinschaft (<i>Lit.</i>)	انجمن کتاب
Buchhandel (<i>Lit.</i>)	کتابفروشی
Buchillustration (<i>Lit.</i>)	تصویر کتاب
Buchklub (<i>Lit.</i>) auch: Buchgemeinschaft	انجمن / باشگاه کتاب

Buchmesse (<i>Lit.</i>) s.: Buchausstellung	نمایشگاه بازرگانی کتاب
Buchrolle (<i>Lit.</i>)	پاپيروس
Buchstabe (<i>Spr.</i>)	حرف
Buchstabenblindheit (<i>Spr. + Psych.</i>) auch: Alexie	ناخوانی (ناتوانی در خواندن)
Buchstabenschrift (<i>Spr.</i>)	خط الفبائی
Buchstabensymbolik (<i>Rel.</i>)	رمز حروف
Buchstabenwort (<i>Spr.</i>) s.: Kurzwort	کلمهء اختصاری
Bücherei (<i>Lit.</i>)	کتابخانه
Bücherkunde (<i>Lit.</i>) s.: Bibliographie	کتابشناسی
Bücherliebhaberei (<i>Lit.</i>) auch: Bibliophilie	کتابدوستی
Bücherverbot (<i>Lit.</i>) auch: Zensur	منع کتاب
Bücherverbrennung (<i>Lit.</i>)	کتاب سوزانی
Buddha (<i>Rel.</i>)	بودا
Buddhismus (<i>Rel.</i>)	بودائی‌گری
Bühne (<i>Lit.</i>)	صحنه
Bühnenaussprache (<i>Spr. + Lit.</i>)	تلفظ معیار، تلفظ فصیح
Bühnenbearbeitung (<i>Lit.</i>)	تطبیق با مقتضیات صحنه
Bühnenbild (<i>Lit.</i>)	دکوراسیون صحنه
Bühnenmanuskript (<i>Lit.</i>)	دستنویس نمایش
Bühnenmusik (<i>Lit.</i>)	موسیقی صحنه
Bühnensprache (<i>Spr. + Lit.</i>) s.: Hochsprache	زبان معیار، زبان فصیح، زبان استانده
Bukolik (<i>Lit.</i>) auch: bukolische Dichtung oder Hirtendichtung auch: Schäferroman	ادبیات چوپانی، چوپان‌نامه
Bulimie (<i>Psych.</i>)	جوع
Bulletin (<i>Lit.</i>)	اطلاعیهء رسمی، آگاهینامه، بولتن

Bund (<i>Rel.</i>)	عهد
Bundehesh (<i>Rel.</i>)	بندهش
Bürger (<i>Soz.</i>)	شهروند
Bürgerbewegung (<i>Soz.</i>)	نهضت شهروندان
Bürgerfreiheiten (<i>Soz.</i>) auch: bürgerl. Freiheitsrechte	آزادیهای شهروندان، آزادیهای مدنی
Bürgerinitiativen (<i>Soz.</i>)	گروه مدافع مصالح شهروندان
Bürgerkrieg (<i>Soz.</i>)	جنگ داخلی
Bürgerkultur (<i>Soz.</i>)	فرهنگ مدنی
bürgerlich (<i>Soz.</i>) -e Freiheitsrechte	مدنی حقوق آزادیهای مدنی
Bürgerrechte (<i>Soz.</i>)	حقوق شهروندان
Bürgerrechtsbewegung (<i>Soz.</i>)	نهضت (دفاع از) حقوق شهروندان
Bürgertum (<i>Soz.</i>)	بورژوازی
Buridans Esel (<i>Phil.</i>)	الاغ بوریدان
Burleske (<i>Lit.</i>)	نمایش هزل آمیز
Bürokrat (<i>Soz.</i>)	دیوانسالار
Bürokratie (<i>Soz.</i>) disziplinäre -- professionelle -- rationale --	دیوانسالاری، بروکراسی بروکراسی انضباطی بروکراسی حرفه‌ای بروکراسی عقلانی
bürokratisch (<i>Soz.</i>)	دیوانسالارانه
Bürokratismus (<i>Soz.</i>)	دیوانسالاری
Buße (<i>Rel.</i>)	توبه
Buß- und Betttag (<i>Rel.</i>)	ایام توبه و دعا

C

C.A. (<i>Psych.</i>) chronologisches Alter	سن تقویمی، سن زمانی
Caesur (<i>Spr.</i>) auch: Zäsur	وقفه
Calque (<i>Spr.</i>) auch: Bildungslehnwort, Abklatsch od. Lehnübersetzung (Phrasen)	گرفته‌برداری، ترجمه قرضی

Calvinismus (<i>Rel.</i>) auch: Kalvinismus	کالون آئینی، مذهبی از آئین پروتستان، پیروان کالون
Campus (<i>Päd.</i>)	محوطه، دانشگاه
capital, human (<i>Soz.</i>) auch: Humankapital	سرمایه، انسانی
Cargo-Kult (<i>Soz.</i>)	آیین کارگر
Caritas (<i>Rel.</i>)	نیکوکاری، امور خیریه
Carmen (<i>Lit.</i>)	مناسبات، سرود
Carmen figuratum (<i>Lit.</i>)	شعر تجسمی
Carol (<i>Lit.</i>)	سرود، تصنیف
cartesianisch (<i>Phil.</i>) -e Linguistik (<i>Spr.</i>)	دکارتی زبان‌شناسی دکارتی
Cartesianismus (<i>Phil.</i>)	دکارت آئینی، آئین دکارت
case study (<i>Soz.</i>) auch: Einzelfallstudie	سرگذشت‌پژوهی، مطالعه، موارد خاص، مورد پژوهی
case work (<i>Soz.</i>) auch: Einzelfallhilfe, -arbeit, Einzelbetreuung	کار موردی
Casus (<i>Spr.</i>) s.: Kasus	
casus contra (<i>Phil.</i>)	دعوی علیه
casus delicti (<i>Phil.</i> + <i>Log.</i>)	وضع مشکل، موقعیت باریک
casus obliquus (<i>Spr.</i>) abhängiger, obliquus Fall	حالت وابسته
casus rectus (<i>Spr.</i>) auch: Nominativ; Nullcasus, Nullfall	حالت کنائی
Catechismus Romanus (<i>Rel.</i>) auch: Römischer Katechismus	آموزه، دینی رومی، اصول دین رومی
Catena (<i>Rel.</i>)	خلاصه، تفاسیر کتاب مقدس
Cathedra (<i>Rel.</i>)	مسند اسقف به‌ویژه پاپ
Cathexis (<i>Psych.</i>) auch: Besetzung	جایگیری، تمرکز نیروی روانی
causa (<i>Phil.</i>)	علت
causa cognoscendi (<i>Phil.</i>)	علت شناختی

<i>causa essendi</i> (Phil.)	علت وجودی
<i>causa efficiens</i> (Phil.)	علت فاعلی
<i>causa exemplaris</i> (Phil.)	علت مثالی
<i>causa finalis</i> (Phil.)	علت غائی، علت نهائی
<i>causa formalis</i> (Phil.)	علت صوری
<i>causa instrumentalis</i> (Phil.)	علت ابزاری
<i>causa materialis</i> (Phil.)	علت مادی
<i>causa moralis</i> (Phil.)	علت اخلاقی
<i>causa motiva</i> (Phil.)	علت انگیزه‌ای
<i>causa movens</i> (Phil.)	علت محرك
<i>causa occasionalis</i> (Phil.)	علت عرضی
<i>causa prima</i> (Phil.)	علت اولی
<i>causa secunda</i> (Phil.)	علت ثانوی
<i>causa sui</i> (Phil.)	علت خودی
<i>causa religionis</i> (Rel.)	امور دینی (به‌ویژه شرعی)
Causalgie (Psych.)	سوزش عصبی
Cengamie (Soz.) auch: Gruppenehe	زناشویی گروهی
Centil (Soz.) Abk. f. Persentil	صدک
centro-palatal (Spr.)	میان‌زبانی-کامی
Centumsprachen (Spr.) auch: Kentumsprachen	زبانهای سنتوم، زبانهای گروه آریائی غربی
<i>cessante causa cessat effectus</i> (Log.)	با توقف علت، معلول متوقف می‌شود
Chalife/halifa (Rel.) auch: Kalif	خلیفه
<i>challenge—response</i> (Soz.) auch: Herausforderung—Erwi- derung	چالش و پاسخ
Chamsa (Lit.) Khamisa, hamse	خمسه
Chancengleichheit (Soz. + Päd.)	تساوی امکانات
Chanson (Lit. + Kunst)	سرود، ترانه، شانسون

<i>Chanson de geste</i> (Lit.)	ترانه، قهرمانی
<i>Chansonnette</i> (Lit.)	ترانه، کوچک
<i>Chansonnier</i> (Lit.)	کتاب ترانه
<i>Chaos</i> (Phil. + Rel.)	آشفته‌گی، هیولای بیشکل (روز ازل)
<i>chaotisch</i> (Phil. + Rel.)	آشفته، هیولائی، درهم و برهم
<i>character indelebilis</i> (Rel.)	شخصیت / منش ویران‌ناپذیر
<i>Charakter</i> (Psych. + Soz.)	منش، شخصیت
<i>analer</i> -- (Psych.)	منش مقعدی
<i>autoritärer</i> -- (Psych. + Soz.)	منش / شخصیت قدرت طلب
<i>genitaler</i> -- (Psych.)	منش تناسلی
<i>neurotischer</i> -- (Psych.)	منش روان‌رنجور
<i>oraler</i> -- (Psych.)	منش دهانی
<i>politischer</i> -- (Soz.)	منش سیاسی
<i>sozialer</i> -- (Soz.)	منش اجتماعی
<i>Charakterbildung</i> (Psych.)	تکوین منش، تحول شخصیت
auch: <i>Charakterentwicklung</i>	
<i>Charakterdiagramm</i> (Psych.)	نمودار منش
auch: <i>Persönlichkeitsdiagramm</i> ; <i>psychisches Profil</i>	
<i>Charakterdrama</i> (Lit.)	نمایش شخصیت
<i>Charaktereigenschaft</i> (Psych.)	ویژگی منش / شخصیت
<i>Charakterentwicklung</i> (Psych.)	تکوین / تحول منش
auch: <i>Charakterbildung</i>	
<i>Charakterfach</i> (Lit.)	بازی نقش شخصیت
auch: <i>Charakterrolle</i>	
<i>Charaktergefüge</i> (Psych.)	ساختار منش
auch: <i>Charakterstruktur</i> ; <i>Aufbau</i> <i>des Charakters</i> ; <i>Tektonik des</i> <i>Charakters</i>	
<i>Charakterisierung</i> (Lit.)	شخصیت پردازی
<i>Charakteristik</i> (Psych. + Phil.)	ویژگی، مشخصه
<i>nationale</i> --	ویژگی ملی
<i>charakteristisch</i> (Phil. + Psych. + <i>Log. + Soz.)</i>	خصیصه، شاخص
<i>-e Eigenart</i> (Psych. + Soz.)	خصیصه، فردی
auch: <i>Idiosynkrasie</i>	
<i>-e Funktion</i> (Soz.)	کارکرد شاخص

-e Gleichung (<i>Log.</i>)	معادله، شاخص
-e Kurve (<i>Soz.</i>)	منحنی شاخص
Charakteristische, das (<i>Phil.</i> + <i>Psych.</i>)	نشان سرشتی، ویژگی
Charakterkomödie (<i>Lit.</i>)	کمدی شخصیت
Charakterkunde (<i>Phil.</i> + <i>Psych.</i>)	منش‌شناسی
Charaktermerkmal (<i>Psych.</i>) auch: Charaktereigenschaft, -zug	ویژگی منش / شخصیت
Charakterneurose (<i>Psych.</i>)	روان‌رنجوری منش
Charakterologie (<i>Psych.</i>)	منش‌شناسی
Charakterrichtung (<i>Psych.</i>)	جهت‌گرایش منش
Charakterrolle (<i>Lit.</i>) auch: Charakterfach	بازی نقش شخصیت
Charakterspieler (<i>Lit.</i>)	بازیکن نقش شخصیت
Charakterstruktur (<i>Psych.</i>) auch: Charaktergefüge; Aufbau, Tektonik des Charakters	ساختار منش / شخصیت
Charakterstück (<i>Lit.</i>)	نمایش شخصیت
Charaktertragödie (<i>Lit.</i>)	تراژدی شخصیت
Charakterveränderung (<i>Psych.</i>)	تغییر منش، شخصیت
Charakterzug (<i>Psych.</i>) auch: Charaktermerkmal angeborener --	ویژگی منش ویژگی فطری منش
Charidschiten (<i>Rel.</i>)	خارجیون
Charisma (<i>Phil.</i> + <i>Psych.</i> + <i>Soz.</i>) auch: Gnadengabe	فره، فره‌ایزدی، موهبت الهی
charismatisch (<i>Soz.</i>)	فره‌مند
-e Autorität	مرجع / قدرت فره‌مند
-e Bewegung	نهضت فره‌مند
-e Führung	رهبر فره‌مند
-e Persönlichkeit	شخصیت فره‌مند
Charta (<i>Soz.</i>) -- der Menschenrechte	منشور منشور حقوق بشر
Chatib/ <i>ḥaṭīb</i> (<i>Rel.</i>)	خطیب
Chauvinismus (<i>Phil.</i>)	عصبیت، تعصب ملی، مبالغه در میهن‌پرستی
check and balance (<i>Soz.</i>)	نظارت و موازنه

Chiasmus (<i>Spr. + Lit.</i>) auch: Gegensatzfigur	صنعت قلب (بديع) طرد عكس
Chiffre (<i>Spr. + Lit.</i>)	حروف رمزی در زبان نمادی
Chiffrenschrift (<i>Spr.</i>)	خط رمزی
Chiliasmus (<i>Rel. + Phil.</i>)	هزاره‌باوری، انتظار حکومت هزارسالهٔ مسیح
Chimäre (<i>Phil. + Psych.</i>)	خیال واهی
chimärisch (<i>Phil. + Psych.</i>)	موهوم
Chirognomik (<i>Psych.</i>)	علم ویژگی‌های کف
Chiroplogie (<i>Psych.</i>)	هنر کف خوانی/بینی
Chiromantie (<i>Psych. + Rel.</i>)	پیش‌گوئی با کف بینی
Choleriker (<i>Phil. + Psych.</i>)	صفاوی (مزاج)، تندمزاج
Chomsky-Adjunktion (<i>Spr.</i>)	افزایش چومسکی، گشتارافزاینده به روش چومسکی
Chomsky-Grammatik (<i>Spr.</i>)	دستور زبان (به روش) چومسکی
Chor (<i>Rel. + Kunst</i>)	همسرایان
Choral (<i>Rel.</i>)	سرود مذهبی
Chorlieder (<i>Lit.</i>)	ترانه‌های همسرانی
Chorismus (<i>Phil.</i>)	تفکیک (حوزه‌های وجود)، تفکیک حوزهٔ مثالی از واقعی وجود
Chrestomathie (<i>Lit.</i>)	مجموعهٔ قطعات منتخب
Christenheit (<i>Rel.</i>) auch: christliche Welt	عالم مسیحیت
Christenlehre (<i>Rel.</i>)	تعالیم مسیحی
Christentum (<i>Rel.</i>)	مسیحیت
Christenverfolgung (<i>Rel.</i>)	تعقیب مسیحیان
Christi Geburt (<i>Rel.</i>)	میلاد مسیح
Christianisierung (<i>Rel.</i>)	مسیحی کردن
christlich (<i>Rel.</i>) -e Dichtung (<i>Lit.</i>) -e Ethik (<i>Rel.</i>)	مسیحی ادبیات مسیحی (علم) اخلاق مسیحی
Christologie (<i>Rel.</i>)	مسیح‌شناسی
Christspiele (<i>Lit.</i>) auch: Adventspiele	نمایش‌های ایام‌قبل از عید میلاد

Christus (<i>Rel.</i>)	مسیح
clause (<i>Spr.</i>) engl. f. Klausel	بند، جمله‌واره
Chromatismus (<i>Psych.</i>)	رنگین‌شنوی
Chromosome (<i>Psych.</i>)	فام‌تن، کروموزم
Chronik (<i>Lit.</i>)	وقایع‌نامه، گاه‌نامه
chronikalische Erzählungen (<i>Lit.</i>)	داستانهای وقایع‌نگاری
Chronist (<i>Lit.</i>)	وقایع‌نگار، گاه‌نگار
Chronogramm (<i>Lit.</i>)	ماده‌تاریخ
Chronograph (<i>Lit.</i>) auch: Chronist	وقایع‌نگار، گاه‌نگار
Chronographie (<i>Lit.</i>)	وقایع‌نگاری، گاه‌نگاری
chthonisch (<i>Phil.</i>) -e Gottheiten (<i>Rel.</i>)	زمینی، مربوط به زمین خدایان زمینی
circulus (<i>Log.</i>) -- in probando -- vitiosus	دایره دور دور باطل / فاسد
Circulus-vitiosus-Axiom (<i>Log.</i>)	امر بدیهی دور فاسد
Circulus-vitiosus-Prinzip (<i>Log.</i>)	اصل دور باطل / فاسد
Circumlocutio (<i>Lit.</i>) auch: Periphrase	اطناب
civitas dei (<i>Rel.</i>)	حکومت الهی
citoyen (<i>Soz.</i>)	شهروند
civil society (<i>Soz.</i>) auch: bürgerliche Gesellschaft	جامعه‌ بورژوازی
civil culture (<i>Soz.</i>) auch: Bürgerkultur	فرهنگ بورژوازی
Clan (<i>Soz.</i>)	طایفه
Clique (<i>Soz.</i>)	جرگه، گروهک
Cliché (<i>Lit.</i>) s.: Klischee	
clarus et distinctus (<i>Phil. + Lit.</i>) dt: klar und deutlich	واضح و مشخص

<i>clipping</i> (Spr.) von engl.: <i>to clip</i>	اختصار
Clown (Lit.)	دلقلک، لوده
Cockney (Spr. + Lit.)	گویش لندن
<i>cluster</i> (Spr. + Soz.)	۱- خوشه ۲- گروه
<i>coda</i> (Spr.) ital.: <i>coda</i> (Schwanz) auch: Silbenkoda	پایانه (هجا)
<i>code</i> (Spr.) oder Kode	علامت، رمز
Codex (Lit.) auch: Kodex	مجموعه دستخط های کهنه، مجموعه قوانین
<i>coena domini</i> (Rel.) auch: Abendmahl des Herrn	عشاء ربانی
<i>cogito, ergo sum</i> (Phil.)	فکر می‌کنم، پس هستم
<i>cognito</i> (Phil.)	معرفت
<i>cognito ex datis</i> (Phil.)	معرفت براساس داده‌ها
<i>cognito ex principiis</i> (Phil.)	معرفت براساس اصول
<i>coincidentia oppositorum</i> (Phil.)	جمع اضداد
Coitus (Psych. + Soz.) auch: Begattung, Beischlaf oder: Geschlechtsakt, Paarung, Zeugungsakt	جماع
<i>coitus interruptus</i> (Psych. + Soz.)	جماع منقطع
<i>coitus reservatus</i> (Psych. + Soz.)	جماع مطول
Comics (Lit.)	تصاویر فکاهی
<i>comment</i> (Spr.) engl. f. Kommentar auch: Rhema	گزاره، خبر (نو)
<i>common interest</i> (Soz.) s.: Gemeininteresse	
<i>common sense</i> (Psych.) dt.: gesunder Menschenverstand	عقل سلیم
<i>communis opinio</i> (Log. + Phil. + Soz.) auch: allgemeine Ansicht	نظر عام

<i>community, scientific (Soz.)</i> auch: Fachgemeinschaft	جامعه علمی
<i>comparatio (Log.)</i>	قیاس، تطبیق
<i>comparatio (Phil.)</i>	مقایسه
<i>complementizer (Spr.)</i> engl. f. Ergänzer	نشانه متمم
<i>completa inductio (Log.)</i> auch: vollständige Induktion	استقراء تام
<i>complicatio (Phil.)</i>	پیچیدگی، بغرنجی
<i>compositio (Phil.)</i>	ترکیب
<i>comprehensive school (Päd.)</i> auch: Gesamtschule	مجتمع آموزشی
Computerlinguistik (Spr.)	زبان شناسی کامپیوتری
Computer-Stilanalyse (Spr.)	تحلیل سبک نگارش با کامپیوتر
<i>conceptus (Phil.)</i> auch: Begriff	مفهوم، فرایافت
<i>conceptus communis (Phil.)</i>	مفهوم عام
<i>conceptus comparationis (Phil.)</i>	مفهوم تطبیقی
<i>conclusio (Log.)</i> auch: Schluß	نتیجه
<i>conditio sine qua non (Log.)</i>	شرط لازم (شرطی که بدون آن هیچ نتیجه ای حاصل نمی شود)
<i>confirmatio (Log.)</i>	برهان، استدلال
<i>conjunctio (Log. + Spr.)</i>	ربط
<i>connotatio (Log. + Spr.)</i>	دلالت بر مفهوم و معنی، مفهوم / معنای ضمنی
<i>consecutio temporum (Spr.)</i> auch: Zeitenfolge	توالی (درست) زمانی
<i>consensus (Log. + Phil.)</i>	اجماع، اتفاق نظر
<i>consensus gentium (Phil.)</i>	اتفاق آراء ملل
<i>consensus omnium (Phil.)</i>	اجماع آراء
<i>consequens (Log. + Phil.)</i>	تالی، پی آمد، نتیجه
<i>consequentia formalis (Log.)</i> auch: formale Implikation	تضمن / استلزام صوری
<i>consequentia materialis (Log.)</i> auch: materiale Implikation	تضمن / استلزام مادی

<i>constraints</i> (Spr.) auch: Beschränkungen	محدودیتها
<i>Konstruktum</i> (Psych.) hypothetisches -- auch: hypothetisches Konstrukt	سازه سازهء فرضی
symbolisches -- auch: symbolisches Konstrukt	سازهء نمادی
<i>content analysis</i> (Psych. + Soz.) auch: Inhaltsanalyse	تحلیل محتوی
<i>Content-Validität</i> (Soz.) auch: Inhaltsgültigkeit	اعتبار محتوی
<i>continuant</i> (Spr.)	مداوم (آوا)
<i>contoid</i> (Spr.)	صامت
<i>contradictio</i> (Log. + Phil.) -- in adjecto	تناقض تناقض در وصف
<i>contradictio in contrarium</i> (Log.)	تناقض در تضاد
<i>contradictio in re</i> (Log.)	تناقض در خود استنتاج
<i>contradictio in se</i> (Log.)	تناقض فی نفسه
<i>contrapositio</i> (Log.)	عکس نقیض
<i>contrat social</i> (Soz.)	قرارداد اجتماعی
<i>conversio</i> (Log. + Rel.) auch: Bekehrung	۱- عکس ۲- نوکیشی، تشریف به آئین نوین، دین پذیری
<i>conversio per limitationem</i> (Log.) -- simplex	عکس با تحدید عکس مستوی
<i>Copyright</i> (Lit.)	حق چاپ
<i>core grammar</i> (Spr.) auch: Kerngrammatik	دستور زبان هسته‌ای
<i>Cornutus</i> (Log.)	سفسطه شاخ
<i>coronal</i> (Spr.) auch: koronal Gegens.: nicht-koronal	پیش‌زبانی
<i>Corpsgeist</i> (Soz.) auch: Gruppengeist	روحیهء گروهی
<i>Corpus</i> (Spr. + Rel.) -- Christi (Rel.) -- doctrinae (Rel.)	۱- پیکرهء زبانی ۲- پیکر ۳- مجموعه پیکر مسیح (درعشاء ربانی) مجموعهء تعالیم دینی کلیسای پروتستان

-- <i>juris canonici</i> (Rel.)	مجموعهٔ قوانین کلیسای کاتولیک
<i>correctio</i> (Lit.)	تصحیح
Corrigenda (Lit.) auch: Korrigenda	غلط‌نامه
Couplet (Lit.)	مزدوج
Couvade (Soz.) auch: Männerkindbett	زائونمائی پدر
Cover Story (Lit.) auch: Titelgeschichte	ماجرای روی جلد
<i>covered</i> (Spr.)	(مشخصهٔ) پوشیده
Creationismus (Rel. + Phil.)	آفرینش باوری
<i>creatio continua</i> (Rel. + Phil.)	آفرینش مستمر
<i>creatio ex nihilo</i> (Rel. + Phil.)	خلق من‌لاشی، حدوث هستی از نیستی
Credo (Rel.)	ایمان دارم (نام اعتقاد نامهٔ مسیحی)
<i>credo, quia absurdum</i> (Phil.)	ایمان دارم، زیرا خلاف عقل است
<i>credo ut intelligam</i> (Phil.)	ایمان می‌آورم که دریابم
Cross-over-Prinzip (Spr.)	اصل تقاطع
Curriculum (Päd.)	برنامهٔ آموزشی

Anmerkung des Herausgebers:

Wir haben uns entschieden, das „Übersetzungswörterbuch der Geisteswissenschaften“ nicht weiter in einzelnen Folgen zu veröffentlichen, sondern zu einem späteren Zeitpunkt insgesamt in Buchform herauszugeben. Wir bitten daher um Ihr Verständnis, daß hiermit letztmals eine Folge des „Übersetzungswörterbuches“ in *SPEKTRUM IRAN* gedruckt wird.